

Dosarul nr. 3ra-571/22
2-20132177-01-3ra-18052022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (jud: E. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: I. Grosu, D. Corolevschi, D. Stănilă)

Î N C H E I E R E

6 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” împotriva Biroului Vamal Nord cu privire la contestarea actului administrativ și anularea procesului-verbal,

împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central,

c o n s t a ț ă:

La 22 octombrie 2020, SRL „Reglatrans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord cu privire la contestarea actului administrativ și anularea procesului-verbal.

În motivarea acțiunii a indicat la data de 14 iulie 2020 de către agentul constatator din cadrul Biroului Vamal Nord, a întocmit față de SRL „Reglatrans” procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 759/20, prin care a constatat încălcarea art. 231 pct. 6 Cod Vamal, fiind aplicată amenda în sumă de 9 413,52 lei.

A menționat că în dezacord cu decizia organului vamal s-a adresat în ordinea procedurii prealabile către Serviciul Vamal cu contestație din 27 iulie 2020, iar prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-11733 din 24 septembrie 2020, contestația a fost respinsă.

Este de părere că procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 759/20 din 14 iulie 2020 și deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 759/20 din 14 iulie 2020 sunt ilegale deoarece se bazează pe aplicarea eronată a legislației în vigoare, fiind emise în urma încălcării regulilor procedurale imperative.

În susținerea opiniei enunțate, a remarcat că organul vamal a încălcat esențial procedura stabilirii valorii în vamă, în special, organul vamal a solicitat reclamantului să prezinte informațiile suplimentare privind stabilirea valorii în vamă

a mărfurilor, însă nu a acordat acestuia un termen rezonabil și real pentru prezentarea informațiilor solicitate.

A accentuat că prețul tranzacției se formează în baza cotațiilor medii publicate de Agenția „Platts” pentru marfa respectivă, iar prețul de 393,82 euro, indicat în acordul adițional nr. 42-M din 24 mai 2019, constituie preț prealabil, fiind stabilit în baza cotațiilor medii bursiere pentru perioada 1 mai 2019 – 22 mai 2019.

Astfel, conform condițiilor contractuale, prețul definitiv urma să fie stabilit în baza cotațiilor medii bursiere 1 iunie 2019 – 30 iunie 2019, prin urmare, prețul definitiv conform acordului adițional nr. 42-M din 24 mai 2019 nu putea fi cunoscut la data efectuării declarării vamale pe 8 iunie 2019, fiind stabilit doar la încheierea perioadei de referință.

În contextul dat a opinat că organul vamal nu a avut temeiuri legale să desconsidere valoarea în vamă a mărfii conform tranzacției semnate între beneficiarul mărfii SRL „Stroibit” și furnizorul mărfii „Lat Chem” SIA (Latvia): 433 USD per tonă (inclusiv cheltuielile de transport de 47 euro per tonă), și de a recurge la metoda de rezervă pentru stabilirea valorii în vamă.

A obiectat că organul vamal a omis faptul că prețul tranzacției care nemijlocit a constituit temei pentru operațiunile de vămuire, a fost stabilit în formă fixă (în invoice-ul emis de „Lat Chem” SIA pentru SRL „Stroibit”), iar prețul prealabil, cu necesitatea precizării acestuia în baza cotațiilor medii bursiere, a fost stabilit în tranzacția de achiziționare a mărfurilor vămuite de către „Lat Chem” SIA de la producătorul acestora, și ultima tranzacție nu constituie obiectul operațiunii vamale.

Iar, în acest sens, rectificarea prețului aferent tranzacției semnate cu producătorul mărfurilor vămuite nu a necesitat îndeplinirea procedurii de regularizare a plăților vamale, or neîndeplinirea procedurii de regularizare nu poate constitui temei pentru neacceptarea prețului definitiv stabilit în temeiul cotațiilor medii bursiere la încheierea perioadei de referință.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 16, 21, 27, 196, 208-212 Cod administrativ, art. 8 alin. (3) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, pct. 9, 34 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016.

A solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 759/20 din 14 iulie 2020 și a deciziei de sancționare din aceeași dată, întocmite de agentul constatator al Biroului Vamal Nord față de SRL „Reglatrans”, prin care s-a constatat încălcarea art. 231 pct. 6 Cod Vamal, fiind aplicată amenda în sumă de 9 413,52 lei.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central a fost respinsă acțiunea depusă de SRL „Reglatrans”.

La 18 decembrie 2020, SRL „Reglatrans” a depus apel împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, iar în urma notificării la 14 ianuarie 2021 a hotărârii motivate, la 26 ianuarie 2021 a prezentat motivarea apelului, cu respectarea termenelor prevăzute de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul depus de SRL „Reglatrans” împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 162 alin. (1), 164, 164², 178, 179, 231 pct. 6, 232 alin. (1) lit. b¹), 228, 229 Cod vamal, pct. 41, 44, 47 din Regulamentul cu privire la activitatea brokerului vamal și a

specialistului în domeniul vămii aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1290 din 9 decembrie 2005, pct. 27, 29, 31, 32, 34 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 15 august 2016, pct. 29¹, 71 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 2 noiembrie 2005, art. 7, 8, 11 din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, care reglementează aspecte ce țin de drepturile, obligațiile și responsabilitatea brokerului vamal, obligațiile față de organul vamal, declararea elementelor și documentele care urmează a fi prezentate, procedura de control a valorii în vamă, declarația vamală, determinarea valorii în vamă a mărfurilor, drepturile și obligațiile declarantului și a autorității vamale, metoda determinării valorii în vamă a mărfii, informația folosită de declarant la anunțarea valorii în vamă.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a notat că la determinarea valori în vamă, brokerul vamal a luat ca bază valoarea tranzacției conform facturilor nr. 07-06-2019-B2, nr. 07-06-2019-B1, nr. 07-06-2019-B5, nr. 07-06-2019-B3 în care figurează vânzătorul „Lat Chem” Letonia și destinatar SC „Strobit” SRL cu preț per/tonă 433 dolari SUA, declarând valoarea în vamă sub nivelul valorii de producție. Iar, organul vamal, în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sunt veridice (inclusiv sunt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sunt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicând consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de prezenta lege. Cumulativ, pe declarațiile vamale nr. 1120I381, nr. 1120I382, nr. 1120I383 și nr. 1120I384 au fost corectate valorile în vamă, prin aplicarea metodei de rezervă, prin majorarea valorii în vamă cu 114 911,24 lei.

În contextul dat a remarcat că pentru depunerea declarațiilor vamale nr. 1120I381, 1120I382, 1120I383 și 1120I384 din 8 iunie 2019, brokerul vamal SRL „Reglatrans” avea toate actele necesare pentru fiecare tranzacție și dispunea de cele două facturi cu prețuri diferite, declarațiile țării de export, contracte, acesta urmând să efectueze calculele minime necesare ca să determine că costul primei tranzacții de vânzare a bitumului constituie 393,82 euro/tonă+54 euro per tonă=447,82 euro/tonă, iar a doua tranzacție de revânzare a aceluiași bitum este de 433 USD/tonă. Drept urmare, brokerul vamal SRL „Reglatrans”, cunoscând de faptul că responsabilitatea cu privire la corectitudinea determinării valorii în vamă îi este imputabilă, ținând cont că marfa „bitum” a fost revândută la preț de 433 USD/tonă mai mic decât nivelul valorii de producție, brokerul vamal SRL „Reglatrans” trebuia să utilizeze în calitate de bază la determinarea corectă a valorii în vamă a mărfurilor, valoarea tranzacțiilor conform facturilor nr. 1923-3/01 și nr. 1923-3/02 din 6 iunie 2020, nr. 1923-3/03 și nr. 1923-3/04 din 7 iunie 2020 unde prețul este de 393,82 euro/tonă plus suportarea cheltuielilor de transport de 54 euro per tonă.

Astfel, instanța de apel a conchis că depunerea de către brokerul vamal SRL „Reglatrans” a declarațiilor vamale nr. 1120I381, 1120I382, 1120I383 și nr. 1120I384 ce conțin date eronate despre valoarea în vamă, au dus la exonerarea parțială a drepturilor de import în mărime de 23 533,81 lei.

Prin urmare, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe de a respinge acțiunea cu privire la anularea procesului-verbale cu privire la contravenție nr. 759/20 din 14 iulie 2020 și a deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr.759/20 din 14 iulie 2020 prin care SRL „Reglatrans” a fost recunoscut vinovată de săvârșirea contravenției prevăzute la art. 231 pct.(6) Cod vamal, fiindu-i stabilită sancțiunea conform art.232 alin.(1) lit. b¹) Cod vamal, sub formă de amendă în valoare de 40 % din valoarea obiectului contravenției 23 533,81 lei, ceea ce constituie 9 413,52 lei.

La 9 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Reglatrans” a depus recurs împreună cu motivarea împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și aprecierea necorespunzătoare a probelor prezentate de recurent în confirmarea faptului că organul vamal nu a acordat un termen rezonabil pentru prezentarea actelor suplimentare în vederea confirmării valorii în vamă.

A obiectat că de către instanța de apel au fost ignorate actele care combat concluzia organului vamal privind indicarea valorii în vamă sub nivelul valorii de producere.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin referințe depuse la data de 20 iunie 2022 și 21 iunie 2022, Biroul Vamal Nord a solicitat declararea inadmisibilă a recursului depus de SRL „Reglatrans”.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 22 februarie 2022, dispozitivul fiind notificat recurentului la data de 1 martie 2022, iar decizia motivată ce se solicită a fi casată la data de 11 mai 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 91, 96, vol. II). Astfel, recursul depus împreună cu motivarea la instanța de apel la 9 martie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans”, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că

admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu

privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Reglatrans” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron